

**МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ ТА ОСВІТИ**

ЗАТВЕРДЖЕНО
протокол засідання кафедри
«31» серпня 2021 року № 1

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗП6 ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Освітньо-професійна програма /освітньо-наукова

Право. Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право

(назва)

спеціальність 081 Право

(код та найменування спеціальності)

спеціалізація _____

(назва спеціалізації)

факультет економіко-правовий

(назва факультету)

Робоча програма навчальної дисципліни «Педагогіка вищої школи» для здобувачів вищої освіти ОНП «Право. Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право» за спеціальністю 081 Право.

Розробники: **Задорожна-Княгницька Л.В.** – доктор пед. наук, доцент,

Цибулько О.С., доктор пед. наук, доцент

© МДУ, 2021 рік

© Задорожна-Княгницька, 2021 рік

© Цибулько, 2021 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів: 3	Галузь знань: 08 Право	Нормативна	
Модулів: 4	Спеціальність: 081 Право	Рік підготовки:	
Змістових модулів: 3		1-й	1-й
Індивідуальне навчально-дослідне завдання: виконання різнорівневих професійно орієнтованих завдань		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		1-й	1-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи здобувача освіти – 2	Освітній рівень: <i>третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти</i> Доктор філософії	20 год.	4 год.
		Практичні, семінарські	
		10 год.	2 год.
		Лабораторні	
		Самостійна робота	
		54 год.	76 год.
		Індивідуальні завдання: год. 6	
		Вид контролю: екзамен	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 30 / 70%;

для заочної форми – 10 / 90%

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: набуття знань про особливості освітнього процесу у закладі вищої освіти, його характер і функції в стимулюванні професійного росту майбутніх фахівців, професійних компетентностей майбутнього викладача вищої школи

Завдання:

1. поглиблення знань з педагогіки у контексті організації навчання студентської молоді;
2. надання знань про особистість здобувача вищої освіти як психолого-педагогічний феномен та основні фактори, що впливають на розвиток і формування майбутнього фахівця;
3. допомога в осмисленні значущості педагогіки вищої школи для викладацької діяльності;
4. озброєння вміннями використовувати набуті педагогічні знання у повсякденному спілкуванні та організації взаємин з іншими суб`єктами об`єктами освітнього процесу у закладі вищої освіти.

Місце навчальної дисципліни в освітній програмі

Навчальна дисципліна «Педагогіка вищої школи» вивчається у 1 семестрі та є базовим компонентом, фундаментом педагогічного світогляду, надає базові знання з педагогіки вищої школи, педагогічної діяльності у ЗВО.

Передумови для вивчення дисципліни «Педагогіка вищої школи» - це опанування таких навчальних дисциплін освітньої програми (ОНП): ЗП1 «Актуальні проблеми філософії», ЗП2 «Методологія наукової діяльності», ЗП3 «ІКТ у сучасних наукових дослідженнях», ЗП4 «Наукова комунікація іноземною мовою», ЗП5 «Ділова українська мова».

Відповідно ОНП зміст навчальної дисципліни «Педагогіка вищої школи» забезпечує такі результати навчання:

– Здійснювати науково-педагогічну діяльність в галузі права, використовуючи сучасні освітні методи і технології та наукові дослідження;	РН 13
– Самостійно та/чи у складі групи науково-педагогічних працівників застосовувати правові знання з метою захисту прав інтелектуальної власності;	РН 15
– Знати систему вищої освіти в Україні, специфіку професійно-педагогічної діяльності викладача вищої школи; використовувати законодавче та нормативно-правове забезпечення вищої освіти;	РН 18
– Використовувати сучасні засоби і технології організації та здійснення освітнього процесу, різноманітні аспекти виховної роботи зі студентами, інноваційні та інтерактивні методи навчання.	РН 19

**Відповідно ОНП зміст навчальної дисципліни «Педагогіка вищої освіти»
забезпечує сприяє формуванню таких компетентностей:**

Інтегральна компетентність	
Здатність і готовність особи розв'язувати складні задачі та практичні проблеми у галузі права із поглибленим рівнем знань та вмінь, достатніх для вирішення проблемних професійних завдань.	
Загальні компетентності	
- Знання основних методів та засобів отримання, збереження, переробки інформації за допомогою сучасних ІКТ; здатність організувати та планувати науково-дослідну роботу за допомогою ефективного використання ІКТ; володіння основами експертно-аналітичної діяльності і виконання досліджень з використанням сучасних ІКТ.	ЗК 5
- Здатність демонструвати культуру наукового усного і писемного мовлення державною та іноземними мовами при оформленні наукових та академічних текстів, демонстрації результатів наукових досліджень у ході дискусій та наукової полеміки.	ЗК 6
- Здатність до абстрактного, критичного мислення, аналізу та синтезу на основі логічних аргументів і перевірених фактів в умовах обмеженості часу і ресурсів.	ЗК 7
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	
- Володіння навичками визначати наукову проблему, узагальнювати інформацію, робити самостійні висновки щодо вирішення проблемних питань правозастосування і тлумачення правових норм.	СК 5
- Здатність формулювати та вирішувати сучасні наукові й практичні проблемні питання забезпечення ефективності та дієвості норм права	СК 6
- Здатність реалізовувати результати науково-дослідних робіт у практичній та професійній діяльності.	СК 11
- Володіння нормативно-правовими і методичними засадами викладацької діяльності в галузі права та здатність викладати правові дисципліни адміністративно-правового профілю, з використанням сучасних освітніх методів і технологій.	СК 12
- Здатність виявляти актуальні проблеми адміністративного права, виходячи із його сучасних концепцій та доктрин.	СК 13
- Здатність ефективно реалізовувати матеріальні та процесуальні норми адміністративного права при побудові та визначенні інститутів, форм і методів публічно-управлінської діяльності, в тому числі здійснювати прогнозування розвитку системи публічного управління.	СК 14
- Володіння навичками роботи з теоретичними та нормативними матеріалами джерел теорії держави і права, європейського, адміністративного та адміністративно-процесуального права та їх застосування у вирішенні практичних питань відповідно до обраної освітньо-наукової програми.	СК 15
- Розуміння та обґрунтування елементів механізму адміністративно-правового регулювання явищ, відносин та процесів суспільного життя і формування концептуальних пропозицій щодо його удосконалення в окремих сферах та галузях публічного управління.	СК 16

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Педагогіка вищої школи» здобувач освіти повинен **знати:**

- місце та значення педагогіки вищої школи в системі наук про людину;
- основні категорії педагогіки вищої школи;
- закономірності та принципи організації освітнього процесу у закладі вищої освіти;
- психолого-педагогічні особливості, форми та активні методи навчання здобувачів освіти у закладі вищої освіти;
- шляхи інтеграції системи вищої освіти в Україні у світову освітню систему;
- цілі та завдання виховання особистості майбутнього фахівця у закладі вищої освіти;
- особливості організації та здійснення підготовки майбутнього фахівця у вищої освіти за вимогами кредитно-трансферної системи організації навчального процесу;
- соціальні, професійні та культурні вимоги до сучасного викладача вищої школи.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Педагогіка вищої школи» здобувач освіти повинен **уміти:**

- використовувати психолого-педагогічні закономірності навчання та виховання аспірантської молоді у професійно-педагогічній діяльності;
- будувати власну педагогічну діяльність на основі системи педагогічних принципів;
- аналізувати сучасну вітчизняну та зарубіжну системи освіти;
- визначати мету і завдання навчання протягом всього життя;
- будувати професійне спілкування на продуктивній основі;
- використовувати активні методи навчання та самонавчання;
- організовувати самостійну навчальну діяльність;
- аналізувати вплив соціуму на формування особистості;
- застосовувати методи педагогічного впливу в колективі в контексті професійної діяльності.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль I

Загальні основи педагогіки вищої школи

Тема 1. Педагогіка вищої школи в структурі наук про людину

Поняття про педагогіку як науку і навчальну дисципліну. Передумови виникнення та розвитку педагогічної теорії. Основні джерела розвитку педагогічної науки.

Виникнення і розвиток педагогічної теорії в Україні, характеристика основних етапів її становлення: донауковий, етап виникнення теоретичних концепцій виховання і освіти, етап розвитку педагогічної думки. Місце педагогіки в системі наук, що вивчають людину.

Джерела педагогічної теорії: праці педагогів-класиків, монографії, статті.

Предмет і завдання педагогіки. Функції педагогічної науки: науково-теоретична, організаційно-практична, прогностична. Структура і галузі педагогіки: загальні основи педагогіки вищої школи, теорія навчання та вищої освіти, теорія виховання, теорія управління закладом вищої освіти. Система педагогічних наук. Загальна педагогіка як базова наукова дисципліна. Зв'язок педагогіки з іншими науками. Форми взаємозв'язку: використання нових ідей, теоретичних положень, узагальнених висновків інших наук; творче запозичення методів досліджень та використання конкретних результатів досліджень інших наук; участь у колективних дослідженнях людини. Завдання курсу педагогіки вищої школи як навчальної дисципліни у системі підготовки викладача вищого навчального закладу.

Основні категорії педагогіки вищої школи – методологічні, суттєві, процесуальні.

Тема 2. Історія становлення і розвитку вищої школи і освіти в Україні

Витоки вищої освіти е часи України-Руси (IX-XI ст.). Академія Ярослава Мудрого. Самоосвіта за рукописними книгами. Перекладні та оригінальні рукописні книги в Україні.

Українські вищі навчальні заклади (XVI-XVIII ст.). Братські школи, Острозька, Львівська, Києво-Могилянська, Тихоріанська академія. Демократичні й національні засади навчання. Статут навчального закладу. Видатні учні та викладачі цих освітніх закладів, їх навчальна і наукова робота. Вітчизняні пріоритетні видання: підручники, богослужбові книги.

Вища школа в Україні в умовах царської Росії у XVIII - XIX ст. Класичні університети: Львівський (1661, 1784), Харківський (1805), Київський (1834), Одеський (1865), Чернівецький (1875). Особливості вищої освіти.

Вища школа і освіта в часи Української народної республіки - УНР. Типи вищих навчальних закладів, народні університети. Навчальні плани,

програми, підручники. Українознавчий цикл дисциплін. Національна спрямованість навчання.

Особливості вищої освіти і школи в Україні періоду СРСР (1917-1992 рр.). Становлення й розвиток радянської вищої педагогічної освіти, її ідеологічна мета і завдання. Уніфікація навчальних планів, програм, підручників. Послідовне витіснення української мови зі сфери вищої освіти.

Розвиток вищої школи й освіти в умовах незалежної України. Концепція вищої педагогічної освіти в Україні. Нові навчальні плани, програми, підручники. Державні й недержавні вищі навчальні заклади. Стратегія перебудови вищої освіти у відповідності з рівнем передових країн світу.

Тема 3. Реформування вищої освіти. Характеристика діяльності викладача закладу вищої освіти в умовах реформації вищої освіти.

Реформування вищої школи у контексті вимог Болонського процесу. Сутність ступеневої вищої освіти. Заклади вищої освіти з правом підготовки фахівців за різними професійними рівнями. Подвійні спеціальності та спеціалізації.

Основні професійні функції викладача закладу вищої освіти: викладацька, наукова та організаційно-управлінська діяльність. Специфічні особливості та взаємозв'язок цих функцій. Пріоритети діяльності сучасного викладача закладу вищої освіти у світлі кредитно-модульної системи організації освітнього процесу.

Теоретичні основи діяльності викладача закладу вищої освіти. Основні нормативні документи, що регламентують діяльність викладача. Поняття освітньої програми, її складові. Навчальні плани, їх загальна характеристика та побудова за спеціальностями. Блоки навчальних дисциплін: нормативні та вибіркові навчальні дисципліни.

Навчальні програми, їх структура та значення. Навчальні програми з фахових дисциплін. Наукові засади, мета, завдання, принципи їх побудови. Специфіка програм підготовки аспіранта – майбутнього викладача закладу вищої освіти.

Тема 4. Викладач та здобувач освіти – суб'єкти освітнього процесу в закладі вищої освіти

Методологічна структура викладацької діяльності. Стратегії інтеграції, екстегорації, проблематизації та рефлексії у процесі навчання та розвитку особистості здобувача освіти – майбутнього фахівця. Педагогічна діяльність як організаційно-управлінська діяльність. Психологічні чинники, що впливають на процес навчання. Самосвідомість викладача та структура педагогічної діяльності.

Стилі і філософія викладачів. Взаємозв'язок філософії викладача і його стилю. Авторитарний стиль. Домінування викладача над предметом і здобувачами. Викладач як інструктор з курсу та вивчення його здобувачами.

Викладач індивідуальний до вивчення навчальної дисципліни й здобувачів освіти. Викладання орієнтоване на інтелект здобувачів освіти, як ключ до вивчення курсу. Викладач орієнтований на особистість здобувача освіти, як засіб опанування курсу.

Вплив особистості викладача на процес формування особистості здобувача освіти. Поняття педагогічної взаємодії. Організація зворотнього зв'язку. Створення викладачем адекватних форм співпраці зі здобувачами освіти.

Основна література

1. Алексюк А.М. Педагогіка вищої школи України. Історія. Теорія. К., 2002. 234 с.
2. Гладуш В. А., Лисенко Г. І. Педагогіка вищої школи: теорія, практика, історія. Навч. посіб. Д., 2014. 416 с.
3. Задорожна-Княгницька Л.В. Напрями розвитку етико-деонтологічного знання у сфері управління освітою на початку ХХІ століття. Духовність особистості: методологія, теорія і практика : збірник наукових праць / Гол. редактор Г. П. Шевченко. Вип. 5 (92). Сєверодонецьк: вид-во СНУім. В. Даля, 2019. 260 с. С. 86-96.
4. Інновації у вищій освіті: проблеми, досвід, перспективи : монографія / за ред. П. Ю. Сауха. Житомир, 2011. 444 с.
5. Калашнікова Л. М., Жерновникова О.А. Педагогіка вищої школи у схемах і таблицях : навчальний посібник. Харків, 2016. 260 с.

Допоміжна література

1. Особистісно орієнтовані технології навчання і виховання у вищих навчальних закладах: кол. монографія / за заг. ред. В. П. Андрущенко, В. І. Лугового. Київ, 2008. 256 с.
2. Сисоєва С. О. Творчий розвиток фахівців в умовах магістратури: монографія. К., 2014. 400 с.
3. Стрельников В. Ю. Сучасні технології навчання у вищій школі: модульний посібник. Полтава: ПУЕТ, 2013. 309 с.
4. Термінологічний словник з основ підготовки наукових та науково-педагогічних кадрів післядипломної педагогічної освіти / за наук. ред. Є. Р. Чернишової. Київ, 2014. 230 с.
5. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. 2-ге вид., доп. Київ: Академвидав, 2014. 456 с.

Змістовий модуль II ***Дидактика вищої школи***

Тема 1. Дидактика як складова педагогіки

Поняття про дидактику. Виникнення й розвиток дидактики. Українська народна дидактика. Теоретичні розробки основ сучасної вітчизняної дидактики (А.М.Алексюк, Б.П.Єсипов, Л.В.Занков, М.О.Данілов, І.Я.Лернер, В.О.Онищук, М.М.Скаткін).

Основні компоненти дидактики як складової педагогіки вищої школи. Основні дидактичні категорії. Зв'язок дидактики з конкретними методиками.

Актуальні проблеми дидактики: визначення педагогічних основ змісту освіти, дослідження сутності, закономірностей, принципів і правил навчання, пошуки ефективних засобів і методів взаємообумовленої діяльності викладача й здобувачів освіти, інтенсифікація освітнього процесу, розробка ефективних форм організації освітнього процесу.

Основні завдання дидактики вищої школи: розробка змісту вищої освіти, організація освітнього процесу в закладах вищої освіти, обґрунтування наукових засад підвищення пізнавальної самостійності й активності здобувачів освіти, оптимізація освітнього процесу на основі комп'ютеризації, побудова змісту освіти на основі національної культури, пошук нових форм організації навчання на засадах демократизму й гуманізму.

Тема 2. Сутність і структура освітнього процесу у вищій школі

Сутність навчання як педагогічного процесу. Методологія процесу навчання. Співвідношення процесу пізнання й навчання. Рушійні сили освітнього процесу. Основні функції навчання: освітня, виховна, розвиваюча. Реалізація функцій навчання в практичній діяльності викладача вищої школи. Процес навчання як система. Структурні компоненти процесу навчання: цільовий, стимуляційно-мотиваційний, змістовий, операційно-дійовий, контрольно-регулюючий, оціночно-результативний.

Роль викладача в освітньому процесі. Викладання як упорядкована діяльність педагога. Елементи діяльності викладача в процесі викладання. Учіння як пізнавальна діяльність здобувачів освіти. Передумови їх навчальної діяльності. Організація навчально-пізнавальної діяльності здобувачів освіти. Основні етапи засвоєння знань: засвоєння теоретичних знань, засвоєння навичок і вмінь практичного застосування знань, удосконалення практичних вмінь та навичок. Сприймання нового матеріалу. Осмислення і розуміння навчального матеріалу. Розумові операції процесу мислення: аналіз, синтез, порівняння, індукція, дедукція. Види осмислення: первинне і наступне. Розуміння і запам'ятовування навчального матеріалу. Види запам'ятовування. Повторення, узагальнення і систематизація вивченого матеріалу. Види узагальнень і систематизацій: первинні, локальні, між понятійні, підсумкові, міжпредметні.

Тема 3. Закономірності та принципи навчання

Поняття про закономірності навчання. Класифікація закономірностей навчання. Загальні закономірності: мети, змісту, якості, методів, управління, стимулювання навчання. Конкретні закономірності: дидактичні, гносеологічні, психологічні, управлінські, соціологічні, організаційні.

Принципи навчання. Правила навчання. Співставлення принципів і правил. Система дидактичних принципів. Особливості принципів навчання. Принципи навчання, що обслуговують компоненти його змісту. Принцип спрямованості навчання на вирішення завдань освіти, розвитку, виховання.

Реалізація принципу в практичній діяльності викладача вищої школи. Принцип науковості. Правила реалізації принципу науковості. Принцип систематичності й послідовності. Правила принципу систематичності й послідовності. Принципи, що стосуються діяльності викладача і методики викладання навчальної дисципліни. Принцип доступності. Правила доступного навчання. Принцип зв'язку теорії навчання з практикою. Правила практичної реалізації принципу. Принцип свідомості й активності здобувачів освіти. Правила реалізації принципу свідомості й активності в навчанні. Умови, що сприяють активізації пізнавальної діяльності здобувачів освіти. Принцип наочності. Види наочності: натуральна, образна, символічна. Функції наочності. Вимоги до використання наочності. Принципи, що стосуються контрольних-оцінювальних функцій процесу навчання. Принцип міцності засвоювання знань, вмінь і навичок. Принцип індивідуального підходу до здобувачів освіти. Принцип емоційності навчання.

Тема 4. Зміст вищої професійної освіти

Поняття про зміст вищої освіти. Компоненти змісту освіти: знання, уміння, навички. Види діяльності як джерела змісту освіти. Фактори формування змісту освіти, система потреб, соціальні та наукові досягнення, можливості навчальних закладів.

Загальнолюдський та національний аспект змісту освіти. Принципи визначення змісту освіти: гуманізація, диференціація, науковість, інтеграція навчальних курсів, поєднання класичної спадщини та сучасних досягнень наукової думки, застосування нових педагогічних технологій. Види освіти. Загальна освіта та шляхи її одержання. Професійна освіта.

Наукові вимоги до змісту вищої освіти: відповідність соціальному замовленню суспільства, науковість і практична значущість навчального матеріалу, врахування реальних можливостей процесу навчання, єдність в конструюванні й реалізації змісту освіти всіх навчальних предметів. Удосконалення змісту освіти на сучасному етапі розбудови національної школи.

Реалізація змісту освіти в закладі вищої освіти. Поняття про державний освітній стандарт. Освітньо-професійна та освітньо-наукова програми. Навчальний план: типовий, робочий. Вимоги до навчального плану. Навчальна програма. Підручник та навчальний посібник. Вимоги до змісту підручника. Структура підручника. Характеристика текстів підручника: основний, додатковий, пояснювальний. Позатекстові компоненти: запитання, завдання, інструктивні матеріали, таблиці, вправи, ілюстрації. Принципи формування змісту підручника: генетичний, логічний, психологічний.

Тема 5. Активні методи навчання у вищій школі

Класифікація методів навчання здобувачів освіти. Основні підходи різних авторів до класифікації методів навчання здобувачів освіти. Критерії вибору методу. Методи як спосіб самореалізації викладача і здобувачів освіти: а) домінування викладача; б) співпраця (взаємодія) викладача й здобувача.

Методи як джерело інформації: наочні, вербальні, практичні, інтерактивні та ін. Характеристика кожної групи цих методів. Набір засобів реалізації кожного із вказаних методів за працями А.М.Алексюка, В.І.Бондаря, О.Г.Мороза, М.Д.Ярмаченка.

Методи, які обумовлюють навчально-пізнавальну діяльність здобувачів освіти: інформативно-рецептивні, репродуктивні, частково-пошукові (евристичні), дослідницькі. Особливості цих методів за працями І.Я.Лернера, М.М.Скаткіна, В.О. Оніщука.

Методи навчально-пізнавальної діяльності індивіда (викладача, здобувача освіти): її організації та здійснення, стимулювання, контролю та самоконтролю, використання технічних засобів за Ю.К.Бабанським.

Методи як шлях організації впорядкованої навчальної діяльності здобувачів освіти: засвоєння нових знань, формування умінь, навичок та застосування знань на практиці, перевірки та оцінки знань, умінь і навичок за М.А.Даниловим, Б.П. Єсіповим.

Тема 6. Форми організації навчальної роботи здобувачів освіти у закладі вищої освіти

Поняття форми організації навчальної роботи здобувачів освіти у закладі вищої освіти.

Лекційна форма роботи із здобувачами. Лекція як початкова форма роботи викладача із здобувачами над новою темою навчальної дисципліни. Відбір змісту лекцій та планування змісту лекції. Співпраця викладача і здобувачів освіти під час лекції. Типові методи роботи під час лекції: монолог, діалог, взаємні запитання, цитування, ілюстрації, демонстрації, короточасні індивідуальні та групові завдання, проблемні ситуації тощо. Види лекцій та їх специфіка.

Самостійна робота здобувачів освіти як засіб доповнення та поглиблення знань, здобутих під час лекції та засіб підготовки до семінарських, практичних, лабораторних занять, колоквіумів тощо.

Семінарське заняття як засіб поглиблення знань здобувачів освіти. Відбір з програми змісту для семінарських занять. Визначення їх тем та планування роботи. Роль і місце викладача та здобувачів освіти на семінарському занятті. Свідоме та аналітичне застосування здобувачами здобутих із теми знань на занятті. Володіння здобувачем вербальними, графічними, наочними способами презентації знань із різних тем. Самооцінка знань здобувачами освіти. Види семінарських занять.

Практичне заняття як спосіб набування вмінь здобувачами вищої освіти. Формування тем, розробка планів, змісту викладу тем програми за фахом. Добір методів, адекватних вивченню різних тем, та згідно різних форм навчальних занять. Поглиблення знань щодо змісту програми даної навчальної дисципліни. Грамотність у практичному застосуванні форм і методів роботи за програмою.

Колоквіум – співбесіда викладача зі здобувачами з метою активізації та з'ясування знань останніх. Вибір з програми змісту для колоквіуму, складання плану, добір методів, визначення групових та індивідуальних

форм роботи. Обговорення підготовлених здобувачами рефератів, доповідей. Аналітичні виступи здобувачів освіти. Диспут, самооцінка знань здобувачами.

Лабораторне заняття. Вибір з програми тем, змісту для лабораторних занять. Складання плану, добір методів до різних тем. Способи формування професійних вмінь здобувачів освіти. Індивідуальні, парні, групові роботи. Вимоги добору здобувачів освіти у пари та групи. Особистісно-орієнтований підхід та врахування рівня фахових знань і вмінь учасників груп. Презентація розробок, самооцінка здобувачів освіти та оцінка викладача.

Форми організації освітньої діяльності здобувачів освіти в умовах дистанційного навчання.

Тема 7. Види навчання

Поняття про вид навчання. Історія розвитку видів навчання. Догматичне навчання. Сучасні види навчання: пояснювально-ілюстративне, проблемне, програмоване, алгоритмізоване, комп'ютерне, модульне.

Пояснювально-ілюстративний вид навчання. Способи діяльності викладача та способи діяльності здобувачів освіти. Оптимальні методи та прийоми пояснювально-ілюстративного виду навчання.

Проблемний вид навчання. Види дидактичних проблем. Структура проблеми. Проблемна ситуація. Основні способи і прийоми створення проблемних ситуацій. Діяльність здобувачів на проблемному занятті. Методи та прийоми проблемного навчання.

Програмований вид навчання. Діяльність викладача та здобувачів освіти за програмованого виду навчання. Система лінійного програмування. Розгалужене програмування. Алгоритмізація навчання. Поняття «алгоритм». Особливості алгоритмізованого навчання. Комп'ютерне навчання. Основні проблеми комп'ютеризації навчання. Зміст комп'ютерного навчання. Форми використання комп'ютера в навчанні. Модульне навчання. Навчальний модуль. Організаційно-дидактичні умови навчання за модульною системою.

Оптимізація процесу навчання. Критерії оптимальності навчання. Екстенсивний підхід до організації навчання. Інтенсифікація процесу навчання. Умови забезпечення інтенсивності навчання.

Тема 8. Психолого-педагогічні основи організації самостійної роботи здобувачів освіти у закладі вищої освіти

Роль самостійної роботи в становленні особистості майбутнього фахівця. Самоосвіта і самовиховання здобувачів освіти. Програма самостійного професійного вдосконалення та зростання здобувача. Типові труднощі у самостійній роботі.

Норми, зміст, планування самостійної роботи здобувачів освіти в позааудиторний час. Обсяг самостійної роботи здобувачів освіти за навчальними планами денної та заочної форм навчання. Співвідношення самостійної роботи і обсягу аудиторних занять. Планування змісту й завдань самостійної роботи здобувачів освіти з педагогіки у відповідності з навчальним планом. Запобігання перевантаженню здобувачів освіти.

Форми й методи організації самостійної роботи здобувачів освіти на різних аудиторних заняттях. Виконання письмових завдань. Вирішення педагогічних задач. Робота в парах та малих групах. Індивідуалізація завдань самостійної роботи відповідно до рівня спроможності та темпу роботи здобувачів освіти. Індивідуальне навчально-дослідне завдання як форма організації самостійної діяльності здобувачів освіти.

Організація самостійної роботи здобувачів освіти у підготовці до різних форм занять: лекцій, семінарських, практичних, колоквиумів.

Тема 9. Контроль і оцінка знань та умінь здобувачів освіти

Форми та засоби контролю знань та умінь здобувачів освіти. Поточний контроль та оцінка знань і умінь здобувачів освіти під час лекції, семінарських, лабораторних занять. Заліки та екзамени як планові форми контролю. Особливості контролю та оцінки знань здобувачів освіти за вимогами кредитно-трансферної системи організації освітнього процесу. Різні види практики як форма контролю вміння здобувачів освіти застосовувати набуті знання. Засоби з'ясування знань здобувачів освіти на аудиторських заняттях та поза ними, Курсові та кваліфікаційні роботи як своєрідні форми контролю творчого доробку здобувачів освіти.

Критерії, показники успішності здобувачів освіти та їх фахової підготовленості. Поняття критеріїв та показників. Зміст критеріїв та показників успішності на прикладах окремих тем курсу «Педагогіка вищої школи». З'ясування фахової підготовленості здобувачів освіти під час навчальних занять, різних видів практик, заліків, екзаменів,

Самооцінка та взаємооцінка здобувачів освіти. Навчальна і виховна функція самооцінки та взаємооцінки здобувачів освіти. Використання викладачем самооцінки та взаємної оцінки здобувачів освіти під час різних форм аудиторних занять та поза ними. Спільна корекція викладачем та здобувачами освіти їх завищеної чи заниженої самооцінки. Об'єктивна взаємна оцінка як засіб відповідальності за фахову підготовленість до майбутньої професійної роботи.

Індивідуальний підхід є оцінюванні знань та умінь здобувачів освіти. Врахування викладачем мотивації, темпів, способів, умов та іншого в умінні здобувачів освіти під час оцінювання їх знань та умінь. Диференційовані завдання як засіб індивідуалізації навчання здобувачів освіти. Надання права вибору здобувачами навчальних завдань за їх складністю та відповідною прогнозованою оцінкою виявлених знань чи умінь.

Тема 10. Зміст і організація науково-дослідної роботи здобувачів освіти

Поняття науково-дослідної роботи здобувачів освіти, її значення у професійній підготовці майбутніх фахівців. Види науково-дослідної роботи здобувачів освіти. Курсові та дипломні роботи. Вимоги до їх змісту. Теоретичні та експериментальні дослідження здобувачів освіти. Основні методи теоретичних та експериментальних досліджень. Епізодичні й систематичні дослідження.

Курсові та дипломні роботи. Формулювання тем курсових і дипломних робіт здобувачів освіти. Предмет і засоби дослідження теми наукової роботи. Категоріальний апарат курсових та дипломних робіт. Відмінність курсових робіт від дипломних. Складання плану курсових. План як відображення логіки й послідовності дослідження. Особливості плану курсових робіт. Змістова сутність кожного питання плану робіт.

Орієнтація здобувачів освіти на основну і додаткову літературу по темі дослідження. Добір літератури у відповідності з темою курсової роботи. Відбір джерел, їх зміст як основної літератури до теми. Відмінності додаткових педагогічних джерел від основних. Робота з літературою в різні періоди дослідження.

Консультативна допомога викладача на різних етапах дослідження. Підготовка теоретичного розділу як основи експериментального дослідження. Розробка методики дослідження відповідно до теми, мети, етапів експерименту. Проведення експерименту: констатуючого, формуючого, контрольного. Обробка результатів дослідних даних. Робота в бібліотеці, архіві з основною та додатковою літературою. Раціональні способи роботи з педагогічними джерелами. Написання та оформлення роботи відповідно наукових та літературних вимог. Поетапний виклад змісту роботи. Аналіз та співставлення теоретичних і методичних положень.

Порівняльний аналіз, оцінка, пояснення експериментальних даних, формулювання висновків та узагальнень. Стилистичне і граматично правильне написання тексту. Оформлення списку літератури за бібліографічними вимогами.

Підготовка зі здобувачами наукових доповідей, виступів. Вимоги до аспірантських наукових доповідей. Темі, джерела для написання доповідей. Різні способи побудови доповідей, які забезпечують оптимальне сприймання їх змісту. Виступи здобувачів освіти на зібраннях наукового гуртка. Педагогічні джерела та особливості таких виступів.

Основна література

1. Алексюк А.М. Педагогіка вищої школи України. Історія. Теорія. К., 2002. 234 с.
2. Гладуш В. А., Лисенко Г. І. Педагогіка вищої школи: теорія, практика, історія. Навч. посіб. Д., 2014. 416 с.
3. Задорожна-Княгницька Л.В. Напрями розвитку етико-деонтологічного знання у сфері управління освітою на початку ХХІ століття. Духовність особистості: методологія, теорія і практика : збірник наукових праць / Гол. редактор Г. П. Шевченко. Вип. 5 (92). Северодонецьк: вид-во СНУім. В. Даля, 2019. 260 с. С. 86-96.
4. Інновації у вищій освіті: проблеми, досвід, перспективи : монографія / за ред. П. Ю. Сауха. Житомир, 2011. 444 с.
5. Калашнікова Л. М., Жерновникова О.А. Педагогіка вищої школи у схемах і таблицях : навчальний посібник. Харків, 2016. 260 с.

Допоміжна література

1. Особистісно орієнтовані технології навчання і виховання у вищих

- навчальних закладах: кол. монографія / за заг. ред. В. П. Андрущенко, В. І. Лугового. Київ, 2008. 256 с.
2. Сисоєва С. О. Творчий розвиток фахівців в умовах магістратури: монографія. К., 2014. 400 с.
 3. Стрельников В. Ю. Сучасні технології навчання у вищій школі: модульний посібник. Полтава: ПУЕТ, 2013. 309 с.
 4. Термінологічний словник з основ підготовки наукових та науково-педагогічних кадрів післядипломної педагогічної освіти / за наук. ред. Є. Р. Чернишової. Київ, 2014. 230 с.
 5. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. 2-ге вид., доп. Київ: Академвидав, 2014. 456 с.

Змістовий модуль III ***Сутність процесу виховання у закладі вищої освіти***

Тема 1. Сутність процесу виховання у закладі вищої освіти

Процес виховання та його особливості: цілеспрямованість двосторонній характер, багатогранність, тривалість у часі, безперервність, комплексність, поступове виявлення результатів виховних впливів.

Структурні елементи процесу виховання: мета виховання, сучасні завдання виховання, закономірності виховного впливу на учнів, принципи виховання, зміст виховання, форми організації виховання, методи, прийоми, засоби виховання, результати виховання.

Діалектика процесу виховання. Рушійні сили виховного процесу. Компоненти процесу виховання: свідомість особливості, її емоційно-почуттєва сфера, навички і звички поведінки. Поняття про суб'єкти та об'єкти виховання. Етапи процесу виховання. Управління процесом виховання. Концепція національного виховання про психолого-педагогічний аспект готовності педагога до здійснення виховної роботи.

Самовиховання як вищий етап виховного процесу. Етапи педагогічного керівництва самовихованням здобувачів освіти. Прийоми самовиховання. Поняття про перевиховання. Функції перевиховання: відновна, компенсуюча, стимулююча, виправна. Етапи перевиховання. Шляхи підвищення ефективності процесу виховання у закладі вищої освіти.

Тема 2. Основні закономірності і принципи виховання

Поняття про закономірності. Закономірності виховання: єдність навчання, виховання і розвитку дитини в світньому процесі; прагнення педагогів до загальної вихованості. Врахування закономірностей в процесі виховної роботи зі аспірантською молоддю.

Поняття про принципи виховання. Специфіка принципів виховання: обов'язковість і повнота втілення в практику, комплексність, рівнозначність. Основні принципи виховання: суспільна спрямованість виховання, зв'язок з життям, опора на позитивне у вихованні, особистісно-діяльнісний підхід, єдність педагогічних вимог. Правила реалізації принципів у виховному процесі закладу вищої освіти.

Концепція національного виховання про основні принципи виховання: народність, природовідповідність, культуровідповідність, гуманізація, демократизація, етнізація, диференціація, індивідуалізація виховного процесу, послідовність, систематичність, варіативність форм і методів виховання.

Тема 3. Загальні методи виховання

Поняття про методи виховання. Засоби виховання. Прийоми виховання. Класифікація методів виховання.

Методи формування свідомості особистості. Розповідь як метод емоційного впливу. Вимоги до змісту розповіді й характеру її проведення. Роз'яснення та особливості його використання. Навіювання й умовляння як різновиди роз'яснення. Бесіда як метод виховання. Фронтальна та індивідуальна бесіда. Побудова бесіди. Особливості проведення бесіди. Диспут як головний метод формування свідомості особистості. Метод позитивного прикладу. Психологічна основа прикладу.

Методи формування досвіду суспільної поведінки й діяльності. Педагогічна вимога. Форми вимоги (пряма, опосередкована). Опосередковані вимоги: прохання, довір'я, осуд, погроза. Громадська думка як колективна вимога. Шляхи формування громадської думки. Вправи як метод виховання. Метод привчання. Умови застосування методу привчання. Доручення як метод формування досвіду суспільної поведінки. Метод виховуючи ситуацій. Прийоми створення виховуючи ситуацій: творчі, гальмуючі.

Методи стимулювання і діяльності вихованців. Функції методів: регулювання, коригування, стимулювання. Метод змагання. Особливості його застосування у практиці вищої школи. Метод заохочення. Види заохочення. Покарання як метод педагогічного впливу. Види покарання. Умови підвищення виховної ефективності заохочення і покарання.

Методи контролю і аналізу ефективності виховного процесу: педагогічне спостереження, бесіда, опитування (усне, анкета, аналіз результатів громадсько-корисної роботи, виконання доручень, створення ситуацій для вивчення поведінки здобувачів освіти.

Тема 4. Психолого-педагогічні умови продуктивного спілкування викладача та аспіранта

Поняття педагогічного спілкування як спеціально організованого процесу комунікативної взаємодії викладача та здобувачів освіти. Функції педагогічного спілкування та їх взаємозв'язок: обмін інформацією, співпереживання (на основі емпатії та рефлексії), обмін ролями, пізнання особистості, організація взаємовпливу.

Структура акту продуктивної комунікації: спонування до дії, уточнення індивідом ситуації дії, сама дія, її згортання. Етапи педагогічного спілкування та їх особливості в аспірантській аудиторії: моделювання майбутнього спілкування, комунікативна атака, управління спілкуванням, аналіз спілкування.

Характеристика позицій партнерів у контакті – побудови «згори»,

«знизу», «поруч». Рівні спілкування керівника та їх специфічні особливості (примітивний, маніпулятивний, стандартизований, ігровий, діловий, духовний).

Тема 5. Специфіка аспірантського колективу

Поняття закономірностей функціонування аспірантської групи у контексті психології вищої школи. Група здобувачів освіти як мала соціальна група, її специфіка та значення.

Розвиток індивідуальності аспіранта в умовах навчання у малій соціальній групі. Міжособистісні стосунки.

Проблеми педагогічного спілкування викладача зі аспірантами. Поняття спілкування, його структура та функції. Бар'єри спілкування та мотиви поведінки.

Рівні спілкування (стандартизований, примітивний, маніпуляційний, ігровий, діловий, духовний). Позиції партнерів у контакті.

Поняття стиля спілкування. Характеристика різноманітних стилів спілкування викладача. Залежність продуктивності навчання від суб'єктивних взаємин «викладач-аспірант».

Основна література

1. Алексюк А.М. Педагогіка вищої школи України. Історія. Теорія. К., 2002. 234 с.
2. Гладуш В. А., Лисенко Г. І. Педагогіка вищої школи: теорія, практика, історія. Навч. посіб. Д., 2014. 416 с.
3. Задорожна-Княгницька Л.В. Напрями розвитку етико-деонтологічного знання у сфері управління освітою на початку XXI століття. Духовність особистості: методологія, теорія і практика : збірник наукових праць / Гол. редактор Г. П. Шевченко. Вип. 5 (92). Северодонецьк: вид-во СНУім. В. Даля, 2019. 260 с. С. 86-96.
4. Інновації у вищій освіті: проблеми, досвід, перспективи : монографія / за ред. П. Ю. Сауха. Житомир, 2011. 444 с.
5. Калашнікова Л. М., Жерновникова О.А. Педагогіка вищої школи у схемах і таблицях : навчальний посібник. Харків, 2016. 260 с.

Допоміжна література

1. Особистісно орієнтовані технології навчання і виховання у вищих навчальних закладах: кол. монографія / за заг. ред. В. П. Андрущенко, В. І. Лугового. Київ, 2008. 256 с.
2. Сисоєва С. О. Творчий розвиток фахівців в умовах магістратури: монографія. К., 2014. 400 с.
3. Стрельников В. Ю. Сучасні технології навчання у вищій школі: модульний посібник. Полтава: ПУЕТ, 2013. 309 с.
4. Термінологічний словник з основ підготовки наукових та науково-педагогічних кадрів післядипломної педагогічної освіти / за наук. ред. Є. Р. Чернишової. Київ, 2014. 230 с.
5. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. 2-ге вид., доп. Київ: Академвидав, 2014. 456 с.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
<i>Змістовий модуль I</i>												
<i>Загальні основи педагогіки та психології вищої школи</i>												
Тема 1. Педагогіка вищої школи в структурі наук про людину	4	2				2	4	2				2
Тема 2. Історія становлення і розвитку вищої школи і освіти в Україні	6		2			4	6					6
Тема 3. Реформування вищої освіти	4					4	4					4
Тема 4. Викладач та аспірант – суб'єкти навчально-виховного процесу ЗВО.	4	2				2	4					4
Разом за змістовим модулем 1.	18	4	2			12	18	2				16
<i>Змістовий модуль II.</i>												
<i>Дидактика вищої школи</i>												
Тема 1. Дидактика як складова педагогіки	2					2	2					2
Тема 2. Сутність і структура процесу навчання у вищій школі	4	2				2	4	2				2
Тема 3. Закономірності та принципи навчання	4	2				2	4					4
Тема 4. Зміст освіти	4	2				2	4					4
Тема 5. Активні методи навчання у вищій школі	6	2	2			2	6					6
Тема 6. Форми організації навчальної роботи здобувачів освіти у ЗВО	4	2	2				4					4
Тема 7. Види навчання	2					2	2					2

Тема 8. Психолого-педагогічні основи організації самостійної роботи здобувачів освіти у ЗВО	4	2				2	4					4
Тема 9. Контроль і оцінка знань та умінь здобувачів освіти	4		2			2	4		2			2
Тема 10. Зміст і організація науково-дослідної роботи здобувачів освіти	4		2			2	4					4
Разом за змістовим модулем 2.	38	12	8			18	38	2				36
Змістовий модуль III.												
Сутність процесу виховання у закладі вищої освіти												
Тема 1. Сутність процесу виховання у ЗВО	4					4	4					4
Тема 2. Основні закономірності і принципи виховання	4					4	4					4
Тема 3. Загальні методи виховання	8	2				6	8					8
Тема 4. Психологічні умови продуктивного спілкування викладача та аспіранта	6	2				4	6					6
Тема 5. Специфіка аспірантського колективу	4					4	4					4
Разом за змістовим модулем 3.	28	4				24	28					28
Модуль 2												
ІНДЗ			-	-	6	-						6
Усього годин	84	20	10		6	54	84	4	2			78

5. Перелік тем і зміст практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми та стислий зміст роботи	Мета роботи	Кількість годин	Результат навчання (РН) за ОНП
1	Історія становлення і розвитку вищої школи і освіти в Україні Витоки вищої освіти у часи України-Руси (IX-XI ст.). Українські вищі навчальні	Виявлення педагогічних особливостей у розвитку вищої школи і освіти в Україні	2	РН 13 РН 15 РН 18 РН 19

	<p>заклади (XVI-XVIII ст.). Вища школа в Україні в умовах царської Росії у XVIII - XIX ст. Вища школа і освіта в часи Української народної республіки - УНР. Особливості вищої освіти і школи в Україні періоду СРСР (1917-1992 рр.). Розвиток вищої школи й освіти в умовах незалежної України.</p>			
2	<p>Викладач та аспірант – суб'єкти освітнього процесу ЗВО.</p> <p>Методологічна структура викладацької діяльності. Стил і філософія викладачів. Вплив особистості викладача на процес формування особистості здобувача освіти.</p>	<p>Характеристика стратегії інтеграції, екстеріоризації, проблематизації та рефлексії у процесі навчання та розвитку особистості здобувача освіти – майбутнього фахівця.</p>	2	<p>PH 13 PH 15 PH 18 PH 19</p>
3	<p>Активні методи навчання у вищій школі</p> <p>Класифікація методів навчання здобувачів освіти. Методи як джерело інформації: наочні, вербальні, практичні, інтерактивні та ін. Методи, які обумовлюють навчально-пізнавальну діяльність здобувачів освіти. Методи навчально-пізнавальної діяльності індивіда (викладача, здобувача освіти). Методи як шлях організації впорядкованої навчальної діяльності здобувачів освіти.</p>	<p>Ознайомлення з методами навчально-пізнавальної діяльності індивіда (викладача, здобувача освіти): її організації та здійснення, стимулювання, контролю та самоконтролю, використання технічних засобів за Ю.К.Бабанським</p>	2	<p>PH 13 PH 15 PH 18 PH 19</p>
4	<p>Форми організації навчальної роботи здобувачів освіти у ЗВО</p> <p>Поняття форми організації навчальної роботи здобувачів освіти у закладі вищої освіти. Лекційна форма роботи із здобувачами. Самостійна робота здобувачів освіти як засіб доповнення та поглиблення знань. Семінарське заняття. Практичне заняття. Колоквіум.</p>	<p>Характеристика форм організації освітньої діяльності здобувачів освіти</p>	2	<p>PH 13 PH 15 PH 18 PH 19</p>

	Лабораторне заняття. Форми організації освітньої діяльності здобувачів освіти в умовах дистанційного навчання.			
5	Зміст і організація науково-дослідної роботи здобувачів освіти Поняття науково-дослідної роботи здобувачів освіти. Курсові та дипломні роботи. Орієнтація здобувачів освіти на основну і додаткову літературу по темі дослідження. Консультативна допомога викладача на різних етапах дослідження. Підготовка зі здобувачами наукових доповідей, виступів.	Ознайомлення з видами науково-дослідної роботи здобувачів освіти, вимоги до наукової діяльності.	2	РН 13 РН 15 РН 18 РН 19

6.Перелік тем і зміст лабораторних занять

№ з/п	Назва теми та стислий зміст роботи	Мета роботи	Кількість годин	Результат навчання (РН) за ОНП
Не передбачено планом				

7.Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Педагогіка вищої школи в структурі наук про людину	2
2	Історія становлення і розвитку вищої школи і освіти в Україні	4
3	Реформування вищої освіти.	4
4	Викладач та аспірант – суб'єкти освітнього процесу у ЗВО.	2
5	Дидактика як складова педагогіки.	2
6	Сутність і структура процесу навчання у вищій школі	2
7	Закономірності та принципи навчання	2
8	Зміст освіти.	2
9	Види навчання.	2
10	Активні методи навчання	2

11	Психолого-педагогічні основи організації самостійної роботи здобувачів освіти у ЗВО	2
12	Контроль і оцінка знань та умінь здобувачів освіти	4
13	Зміст і організація науково-дослідної роботи здобувачів освіти	2
14	Сутність процесу виховання у ЗВО	4
15	Основні закономірності і принципи виховання	4
16	Загальні методи виховання	6
17	Психологічні умови продуктивного спілкування викладача та аспіранта	4
18	Специфіка аспірантського колективу	4
	Разом	54

8.Індивідуальні завдання

Виконання різнорівневих професійно орієнтованих завдань;

- укладання глосарію за певною темою;
- заповнення схем та таблиць;
- підготовка мультимедійних презентацій;
- розроблення планів-конспектів лекційних та семінарських занять для здобувачів освіти за ОС «Бакалавр»;
- виконання тематичного завдання (на основі інтересів здобувача освіти).

9.Методи навчання

Усне опитування, письмове тестування, перевірка виконання самостійної роботи, підготовка презентації, моделювання ситуації, підготовка повідомлення/виступу, самооцінювання, взаємооцінювання, захист ІНДЗ.

10.Засоби діагностики результатів навчання

Поточний контроль здійснюється у процесі вивчення навчальної дисципліни (змістових модулів) з метою виявлення ступеня розуміння здобувачем засвоєного навчального матеріалу та вміння застосовувати його у практичній роботі.

Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між викладачем та здобувачем у процесі навчання, забезпечення управління навчальною мотивацією здобувачів, коригування методів навчання. Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять (лекцій, семінарських), а також зарезультатами виконання здобувачем вищої освіти завдань для самостійної роботи.

Фронтальне опитування, тестові завдання, презентація виконаних ІНДЗ.

При поточному контролі оцінці підлягають:

- рівень знань, продемонстрований здобувачами освіти у відповідях;
- результати виконання і захисту лабораторних робіт,
- підготовка конспектів,
- результати виконання і захисту форм самостійної роботи.
- перелік питань, що виносяться на екзамен.

Питання до іспиту

1. Еволюція педагогічної парадигми в історії вищої школи України (XIX – початок XX ст.)
2. Періодизація розвитку вітчизняних освітньо-виховних систем XVI – початку XXI ст.
3. Значення Острозької (1576 – 1636 рр.) і Києво-Могилянської (1615 – 1817 рр.) академій як перших вищих навчальних закладів в Україні.
4. Становлення класичної університетської освіти на Західній Україні: Львівський (1661) і Чернівецький (1875) університети.
5. Генеза класичної університетської освіти в Центральній, Східній і Південній Україні (1804 – 1865 рр.)
6. Університет Св. Володимира як освітньо-науковий центр Київського навчального округу (1834 – 1917 рр.)
7. Основні напрями освітньо-наукової діяльності Харківського імператорського університету.
8. Розвиток вищої педагогічної освіти в структурі класичного університету України (1804 – 1867 рр.)
9. Ніжинський історико-філологічний інститут кн. Безбородька (1875 – 1917 рр.) як перший автономний вищий педагогічний навчальний заклад в Україні.
10. Значення Київських вищих жіночих курсів (1878 – 1917 рр.) у становленні вищої жіночої освіти університетського типу.
11. Зміст і особливості навчального процесу Київського Фребелівського педагогічного інституту ((1907 – 1917 рр.)
12. Становлення вищої освіти в перший період УНР (Центральної Ради), березень 1917 – квітень 1918 рр.
13. Освітня політика в Україні за часів Гетьманату, квітень – грудень 1918 р.
14. Розвиток вищої освіти в другий період УНР (Директорії), грудень 1918 – січень 1919 рр.
15. Загальносвітовий контекст розвитку ідеї університетської освіти (XII – XX ст.)
16. Становлення системи вищої та вищої педагогічної освіти в радянській Україні (20 – 80 рр. XX ст.)
17. Розвиток університетської педагогічної освіти в Україні (1933 – 2010 рр.)
18. Зміст і особливості багаторівневої системи вищої освіти в Україні (1991 – 2010 рр.)
19. Освітньо-кваліфікаційні рівні в системі вищої освіти України кінця XX – початку XXI ст.
20. Поняття акредитації вищого навчального закладу в освітній реформі кінця

XX ст.

21. Розвиток принципу автономії в управлінні вищим навчальним закладом (XIX – початок XXI ст.)
22. Специфіка освітньо-професійних та освітньо-наукових програм вищих навчальних закладів в Україні (90-ті роки XX – початок XXI ст.).
23. Модернізація системи вищої освіти в Україні кінця XX – початку XXI ст.
24. Співвідношення традицій і новацій у змісті вищої освіти України 1991 – 2009 рр.
25. Основні етапи Болонського процесу (1997 – 2010 рр.)
26. Зміст Болонських реформ (1999 – 2010 рр.)
27. Велика хартія університетів (1988) у становленні єдиного Європейського регіону вищої освіти.
28. Принцип автономії в управлінні вищим навчальним закладом у контексті Болонського реформування (1997 – 2010 рр.)
29. Предмет, основні категорії педагогіки вищої школи.
30. Вища школа як педагогічна система.
31. Специфіка діяльності педагога у вищому навчальному закладі.
32. Основні напрями діяльності викладача вищого навчального закладу.
33. Педагогічний професіоналізм викладача вищого навчального закладу.
34. Мета і завдання виховання у вищому навчальному закладі.
35. Основні напрями виховання студентів у процесі навчання і позанавчальній діяльності.
36. Роль і функції куратора академічної студентської групи.
37. Поняття про дидактику вищої школи. Основні категорії дидактики.
38. Зміст освіти як проблема дидактики вищої школи.
39. Закономірності і принципи процесу навчання у вищому навчальному закладі.
40. Методи та форми організації навчального процесу у вищому навчальному закладі.
41. Сутність понять «контроль», «облік», та «оцінка» знань, умінь, та навичок студентів.
42. Навчально-професійна діяльність як провідна діяльність студентів, її структура і функції.
43. Організація самостійної роботи студентів.
44. Сутність поняття «педагогічні технології» у вищому навчальному закладі.
45. Класифікація педагогічних технологій.
46. Функції контролю ЗУН (знань, умінь, навичок) студентів.
47. Методи контролю ЗУН (знань, умінь, навичок) студентів.
48. Рейтингова система оцінювання ЗУН (знань, умінь, навичок).
49. Особливості організації науково-дослідної роботи студентів.
50. Технологія і техніка підготовки академічної лекції.
51. Лекція як провідна форма організації навчально-виховного процесу вищого навчального закладу.
52. Види семінарів, вимоги до їх організації та проведення.
53. Особливості технології і техніки організації та проведення практичних і лабораторних занять.

54. Нормативно-правове регулювання організації навчального процесу вищого закладу освіти.
55. Зміст вищої освіти і організація навчального процесу у вищому навчальному закладі.
56. Нормативно-правова база організації навчального процесу.
57. Форми організації навчання у вищій школі.
58. Навчальний час студента.
59. Робочий час викладача.
60. Науково-методичне забезпечення процесу навчання у вищому навчальному закладі.
61. Організація і планування навчальних (аудиторних) занять у вищій школі.
62. Організація, планування й облік самостійної роботи студентів.
63. Практична підготовка студентів вищого навчального закладу.
64. Організація і керівництво НДРС.
65. Організаційно-педагогічна та науково-методична діяльність вузівської кафедри.
66. Управління навчальним процесом у вищому навчальному закладі.
67. Психолого-педагогічні проблеми управління навчальним процесом у вищій школі.
68. Управління навчально-пізнавальною діяльністю студентів.
69. Контроль у системі управління навчальним процесом вищого закладу освіти.
70. Навчально-методична документація з дисципліни.
71. Культура і гігієна навчально-виховного процесу у вищому навчальному закладі освіти.
72. Індивідуалізація навчально-виховної роботи у вищому навчальному закладі.
73. Зміст і форми індивідуальної роботи студента.
74. Інформаційне та методичне забезпечення самостійної роботи студента у вищому навчальному закладі.
75. управління самостійною роботою студента у вищому навчальному закладі.
76. Контроль самостійної роботи студентів.
77. Форми практичної підготовки студентів.
78. Система навчально-методичного забезпечення практичної підготовки майбутніх спеціалістів.
79. Система науково-дослідної роботи студентів у закладі вищої освіти.
80. Система управління навчально-пізнавальною діяльністю студентів.

11.Критерії оцінювання

Робота на семінарському (семінарсько-практичному занятті)	
0 балів	<ul style="list-style-type: none"> – відсутність на занятті з поважної чи неповажної причини; – відмова від відповіді на запитання за змістом теми.
1 бал	<ul style="list-style-type: none"> – фрагментарне відтворення незначної частини навчального матеріалу; – відтворення менше половини навчального матеріалу; – відсутність правильної відповіді на додаткові питання або відмова від відповіді на них

2 бали	<ul style="list-style-type: none"> - демонстрація знань і розуміння основних положень навчального матеріалу з теми, правильна, але недостатньо обґрунтована відповідь; - відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак містить неточності.
3 бали	<ul style="list-style-type: none"> - демонстрація глибоких, міцних знань; - аргументоване використання набутих знань у нестандартних ситуаціях; - самостійний аналіз, оцінка, узагальнення навчального матеріалу; - повна та логічна відповідь на додаткові запитання за змістом теми.
Індивідуальне навчально-дослідне завдання у вигляді презентації	
Змістовність, глибина висвітлення досліджуваної проблеми	0-3 бали
Логіка та глибина висвітлення досліджуваної проблеми у сучасній психолого-педагогічній літературі.	0-3 бали
Правильність постановки мети та завдань індивідуального навчально-дослідного завдання, методів, використаних в ході дослідження.	0-3 бали
Об'єктивність, коректність, переконливість висновків дослідження.	0-3 бали
Відповідність технічного та літературного оформлення роботи вимогам. Відсутність мовних помилок.	0-3 бали
Творчий підхід до висвітлення досліджуваної проблеми, використання додаткових інформаційних ресурсів.	0-3 бали
Відсутність мовних помилок, науковий стиль викладення.	0-2 бали
Максимальна кількість балів	20
Самостійна робота здобувача освіти	
0 балів	<ul style="list-style-type: none"> - відсутність на занятті з поважної чи неповажної причини; - відмова від відповіді на запитання за змістом теми; - фрагментарне відтворення незначної частини навчального матеріалу; - відтворення менше половини навчального матеріалу; - відсутність правильної відповіді на додаткові питання або відмова від відповіді на них
1 бал	<ul style="list-style-type: none"> - демонстрація знань і розуміння основних положень навчального матеріалу з теми, правильна, але недостатньо обґрунтована відповідь; - відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак містить неточності.
2 бали	<ul style="list-style-type: none"> - демонстрація глибоких, міцних знань; - аргументоване використання набутих знань у нестандартних ситуаціях; - самостійний аналіз, оцінка, узагальнення навчального матеріалу; - повна та логічна відповідь на додаткові запитання за змістом теми.
Тематичне завдання	
0 балів	Відсутність виконання тематичного завдання або його виконання з грубими помилками.
1 бали	Тематичні завдання I рівня складності, що базуються на репродуктивному відтворенні знань
2 бали	Тематичні завдання II рівня складності, що передбачають певний аналіз або самостійне узагальнення педагогічних явищ.
3 бали	Тематичні завдання III рівня складності, виконання яких передбачає активізацію творчого мислення здобувачів освіти.

12. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Вид роботи	Кількість годин	Обсяг кредитів	Кількість балів
Змістовий модуль 1			
Тема 1. Педагогіка вищої школи в структурі наук про людину	2	0,022	25
Тема 2. Історія становлення і розвитку вищої школи і освіти в Україні	2	0,022	
Тема 3. Реформування вищої освіти	2	0,022	
Тема 4. Викладач та аспірант – суб'єкти навчально-виховного процесу ЗВО	2	0,022	
Змістовий модуль 2			
Тема 1. Дидактика як складова педагогіки	2	0,022	25
Тема 2. Сутність і структура процесу навчання у вищій школі	2	0,022	
Тема 3. Закономірності та принципи навчання	2	0,022	
Тема 4. Зміст освіти	2	0,022	
Тема 5. Активні методи навчання у вищій школі	2	0,022	
Тема 6. Форми організації навчальної роботи здобувачів освіти у ЗВО	2	0,022	
Тема 7. Види навчання	2	0,022	
Тема 8. Психолого-педагогічні основи організації самостійної роботи здобувачів освіти у ЗВО	2	0,022	
Тема 9. Контроль і оцінка знань та умінь здобувачів освіти	2	0,022	
Тема 10. Зміст і організація науково-дослідної роботи здобувачів освіти	2	0,022	
Змістовий модуль 3			
Тема 1. Сутність процесу виховання у ЗВО	2	0,022	25
Тема 2. Основні закономірності і принципи виховання	2	0,022	
Тема 3. Загальні методи виховання	2	0,022	
Тема 4. Психологічні умови продуктивного спілкування викладача та аспіранта	2	0,022	
Тема 5. Специфіка аспірантського колективу	2	0,022	

Виконання ІЗ та самостійна робота			
Змістовий модуль 1	8	0,22	25
Змістовий модуль 2	8	0,22	
Змістовий модуль 3	20	0,22	
Змістовий модуль 4	8	0,22	
Змістовий модуль 5	6	0,22	
Підсумок			100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення

1. Робоча програма навчальної дисципліни.
2. Комплекс навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни «Педагогіка вищої школи»
3. Тестові завдання до курсу.

14. Рекомендовані джерела інформації

1. Алексюк А.М. Педагогіка вищої школи України. Історія. Теорія. К., 2002. 234 с.
2. Андрущенко В. П. Стратегія для освіти (за матеріалами звіту відділу філософії та прогнозування розвитку освіти Інституту вищої освіти АПН України, черв. 2006 р.). *Вища освіта України*. 2006. № 3. С. 5–9.

3. Болонський процес: Нормативно-правові документи /Уклад. З.І. Тимошенко; Європейський ун-т . К. : Видавництво Європейського ун- ту, 2004. 345 с.
4. Болонський процес: Нормативно-правові документи. Уклад. / Тимошенко З. І. та ін. К., 2004. 122 с.
5. Васянович Г. П. Педагогічна етика: навч. посіб. Київ, 2011. 254 с.
6. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: методичний посібник для здобувачів освіти магістратури. К., 2003. 265 с.
7. Вища освіта в контексті національної стратегії розвитку освітніх України на 2012-2021 роки. *Вища школа*. 2012, №3. С.7.
8. Діалектика вищої освіти: трансформація від декларації до реалізації: Навч. посібник / Головка В. О., Гримблат С. О., Барановський Д. І., Кузьмін Б. М., Приходько Ю. О., Хохлов А. М., Пасічник В. А., Капієцький В. Ф. Харків: Еспада, 2009. 304 с.
9. Гладуш В. А., Лисенко Г. І. Педагогіка вищої школи: теорія, практика, історія. Навч. Посіб. Д., 2014. 416 с.
10. Глоссарий современного образования / под общ. ред. Е. Ю. Усик ; сост. В. И. Астахова. Харьков, 2014. 532 с.
11. Глосарій основних термінів із навчання та підготовки кадрів для роботи / под. ред. Д. Розас, В. Корбанезе. Турин, 2006. 74 с.
12. Головенкін В. П. Педагогіка вищої школи: підручник / КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2-ге вид., переробл. і доповн. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с.
13. Гончаренко С. У. Педагогічні закони, закономірності, принципи. Сучасне тлумачення. Рівне, 2012. 192 с.
14. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник. Рівне, 2011. 552 с.
15. Діденко Н. Г., Гармаш С. А. Методика викладання у вищій школі і Болонський процес: навчально-методичний посібник. Донецьк: ДонДУУ, 2009. 147 с.
16. Енциклопедія освіти / голов. ред. В. Г. Кремень. Київ, 2008. 1040 с.
17. Задорожна-Княгницька Л. В. Деонтологічна підготовка менеджерів освіти в університетах: теорія і практика: монографія. Маріуполь: МДУ, 2017. 372 с.
18. Zadorozhna-Kniagnutska L. Improvement of practical training of education managers at university by means of mentoring and facilitation. New stages of development of modern science in Ukraine and EU countries: monograph / edited by authors. Riga, Latvia: Baltija Publi-shing, 2019. 472 с. С. 141-164.
19. Zadorozhna-Kniagnutska L. Management deontology as a new area of scientific knowledge in education management. Modern approaches to knowledge management development. «B2 d.o.o.» Ljubljana School of Business. Ljubljana, Slovenia, 2020. 542 p. P. 356-368.
20. Задорожна-Княгницька Л. В. Управлінська деонтологія: навчальний посібник. Херсон: ОЛДІ-Плюс, 2020. 248 с.
21. Задорожна-Княгницька Л. В. Історія педагогіки: навчальний посібник для студентів ЗВО. Херсон: ОЛДІ-Плюс, 2020. 364 с.

22. Задорожна-Княгницька Л. В. Формування індивідуальної освітньої траєкторії магістрів – майбутніх менеджерів освіти у процесі професійної підготовки. Інноваційна педагогіка. Вип. 20. Том 1. ПУ «Причорноморський науково-дослідний інститут економіки та інновацій», 2020. 154 с. С. 125-130
23. Задорожна-Княгницька Л. В. Обґрунтування наукового тезаурусу проблеми деонтологічної підготовки менеджерів освіти. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Том 6, № 27 (2020). С. 231-237
24. Задорожна-Княгницька Л. В. Формування громадянської позиції школярів: регіональний аспект. Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: педагогіка і психологія. 2020. Випуск 62. 240 с. С. 63-70.
25. Задорожна-Княгницька Л. В. Співпраця університету та стейкхолдерів у контексті професійної підготовки менеджерів освіти. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах: зб. наук. пр. / [редкол. А.В.Сущенко (голов. ред.) та ін.]. Запоріжжя: КПУ, 2020. Вип 72. Т 2. С.53-58 (фахове видання)
26. Задорожна-Княгницька Л.В., Ситник А.В. Партнерство школи та сім'ї в умовах дистанційного навчання. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. Випск 77. 2020. С.93-97.
27. Задорожна-Княгницька Л. В. Соціальні детермінанти переосмислення сутності професійної підготовки керівника закладу освіти. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах : зб. наук. пр. / редкол.: А.В. Сущенко (голов. ред.) та ін. Запоріжжя: КПУ, 2019. Вип. 61. 230 с. Т. 2. С.54-60.
28. Задорожна-Княгницька Л. В. Професійні стандарти для керівників закладів освіти: недосліджені аспекти світового досвіду. Народна освіта: електронне фахове наукове видання. 2019, випуск 1 (37). URL: https://www.narodnaosvita.kiev.ua/?page_id=5555
29. Задорожна-Княгницька Л. В. Обґрунтування періодизації становлення та розвитку деонтології у сфері управління освітою в Україні. Педагогічні науки, 2019, №86. С.29-35
30. Задорожна-Княгницька Л. В. Професійні вимоги до керівника закладу освіти: досвід міжнародних досліджень. Вісник Черкаського університету. Серія: Педагогічні науки, 2019. Випуск 1. С. 210-216
31. Задорожна-Княгницька Л.В., Нетребя М.М. Наукові підходи до професійної підготовки педагогів для Нової української. Науковий часопис національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія Педагогічні науки: реалії та перспективи. – Випуск 66: збірник наукових праць / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2019. С. 70-75.
32. Задорожна-Княгницька Л. В. Обґрунтування змісту й структури

- деонтологічної компетентності менеджера освіти. *Science rise: pedagogical education*. Харків, 2018. №2(22). С. 24–28.
33. Задорожна-Княгницька Л. В. Управлінська деонтологія у сфері освіти: науково-педагогічний дискурс. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 16. Творча особистість учителя: проблеми теорії і практики*. Київ, 2017. Вип. 28 (38). С. 15–22.
 34. Задорожна-Княгницька Л. В. Самостійна робота як чинник підвищення ефективності деонтологічної підготовки керівників навчальних закладів на другому рівні вищої освіти. *Нова педагогічна думка*. Рівне, 2017. № 3 (91). С. 3–7.
 35. Задорожна-Княгницька Л.В. Напрями розвитку етико-деонтологічного знання у сфері управління освітою на початку XXI століття. *Духовність особистості: методологія, теорія і практика : збірник наукових праць / Гол. редактор Г. П. Шевченко. Вип. 5 (92). Сєверодонецьк: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2019. 260 с. С. 86-96.*
 36. *Інновації у вищій освіті: проблеми, досвід, перспективи : монографія / за ред. П. Ю. Сауха. Житомир, 2011. 444 с.*
 37. Калашнікова Л. М., Жерновникова О.А. Педагогіка вищої школи у схемах і таблицях : навчальний посібник. Харків, 2016. 260 с.
 38. Класифікатор професій із змінами, затв. Наказом М-ва екон. розвитку і торгівлі України від 2.09.2015 № 1084. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/klasf/nac_ks/op_dk003_2016.htm.
 39. Кнодель Л. В. Педагогіка вищої школи : посіб. для магістрів. Київ : Вид. Паливода А. В., 2008. 134 с.
 40. *Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи / за заг. ред. О. В. Овчарук. Київ, 2004. 112 с.*
 41. Кремень В. Г. Філософія людиноцентризму в стратегіях освітнього простору. Київ, 2009. 520 с.
 42. Нагаєв В. М. Методика викладання у вищій школі: Навч. посібник. К.: Центр учбової літератури, 2007. 232 с.
 43. *Національна рамка кваліфікацій : додаток Постанови Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1341. URL: <http://www.mim.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/10/НРК.pdf>.*
 44. *Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року: схвалено Указом Президента України від 25.06.2013 р. № 344/2013. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/344/2013#n10>.*
 45. *Національний освітній глосарій: вища освіта / за заг. ред. В. Г. Кременя. Київ, 2014. 100 с.*
 46. *Особистісно орієнтовані технології навчання і виховання у вищих навчальних закладах : кол. монографія / за заг. ред. В. П. Андрущенко, В. І. Лугового. Київ, 2008. 256 с.*
 47. *Про затвердження кваліфікаційних характеристик професій (посад) педагогічних та науково-педагогічних працівників навчальних закладів : Наказ МОН № 665 від 01.06.13 р. URL: <http://osvita.ua/legislation/other/37302/>*

48. Про затвердження Національної рамки кваліфікацій : Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1341. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>.
49. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T172145.html (Дата звернення: 15.01.2018).
50. Про особливості запровадження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 р. № 266. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1460-15>.
51. Про порядок створення, реорганізації та ліквідації навчально-виховних закладів: Постанова Кабінету Міністрів України від 5.04.1994 р. № 228. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=228-94-%EF>.
52. Психологія особистості: словн.-довід. / за ред. П. П. Горностая, Т. М. Титаренко. Київ, 2001. 320 с.
53. Рашкевич Ю. М. Кваліфікація: як ми її розуміємо? *Вища освіта* : аналіт.-проф. портал про вищу освіту в Україні і за кордоном. URL: <http://vnz.org.ua/statti/1782-kvalifikatsija-jak-my-yiyi-rozumiyemo>
54. Рекомендації Європарламенту і Ради Європи від 23 квітня 2008 р. щодо запровадження Європейської рамки кваліфікації впродовж життя. URL: <http://www.ruk-ex.europa.eu/Lexukiser/Lexrisekv.do?uri..>
55. Сисоєва С. О. Творчий розвиток фахівців в умовах магістратури: монографія. К., 2014. 400 с.
56. Стрельников В. Ю. Сучасні технології навчання у вищій школі: модульний посібник. Полтава: ПУЕТ, 2013. 309 с.
57. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. 2- ге вид., доп. Київ: Академвидав, 2014. 456 с.
58. Термінологічний словник з основ підготовки наукових та науково-педагогічних кадрів післядипломної педагогічної освіти / за наук. ред. Є. Р. Чернишової. Київ, 2014. 230 с.
59. Хоружа Л. Л. Педагогічна деонтологія : навч. - метод, посіб. Київ, 2008. 96 с.

15. Політика навчальної дисципліни

1. Академічна доброчесність здобувачів є важливою умовою для опанування результатів навчання за навчальною дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролю.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- Самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;
- Посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- Дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні

права;

- Надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

МДУ виступає за дотримання принципів академічної доброчесності, тому обов'язково використовується сервіс з перевірки робіт здобувачів вищої освіти на плагіат – Unichesk, а також доступний безкоштовний сервіс, який здійснює перевірку на плагіат письмових робіт – EduBirdie <https://edubirdie.com/perevirka-na-plagiat>.

Порушенням академічної доброчесності, згідно із Законом України «Про освіту» (ст. 42 п. 4) вважається:

- академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та / або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;

- самоплагіат – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;

- фабрикація – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;

- фальсифікація – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, щостосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;

- списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;

- обман – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;

- хабарництво – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;

- необ'єктивне оцінювання – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

Наведений перелік не є остаточно вичерпним і не охоплює всіх діянь, що можуть містити ознаки порушення академічної доброчесності.

За порушення академічної доброчесності здобувачі вищої освіти можуть бути притягнені до наступної академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (поточний, підсумковий контроль, залік, іспит тощо);

- проведення додаткової перевірки всіх робіт авторства порушника;

- позбавлення наданих МДУ пільг з оплати навчання;

- оголошення догани із занесенням до особової справи порушника;
- відрахування з МДУ;
- інші, відповідно до вимог чинного законодавства та нормативних локальних актів МДУ.

2. Здобувач має право на оскарження процедури проведення та результатів контрольних заходів згідно Положення про організацію контролю та оцінювання успішності навчання здобувачів вищої освіти в МДУ.

3. Участь в анкетуванні. Наприкінці навчального семестру здобувачамбуде запропоновано заповнити анонімну анкету щодо якості викладання вивчених навчальних дисциплін.

Заповнення анкети є важливою для вдосконалення освітнього процесу системи внутрішнього забезпечення якості освіти МДУ та дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати вашу думку стосовно покращення змісту навчальних дисциплін.

4. Неформальна освіта. Це освіта, яка здобувається, як правило, за освітніми програмами та не передбачає присудження визнаних державою освітніх кваліфікацій за рівнями освіти, але може завершуватися присвоєнням професійних та/або присудженням часткових освітніх кваліфікацій. Здобувач вищої освіти, який виявив бажання щодо визнання результатів, отриманих у неформальній освіті, звертається із відповідною заявою про визнання результатів, отриманих у неформальній освіті, в цілому для навчальної дисципліни /змістового модулю /практичних завдань з навчальної дисципліни/ завдань з практики тощо для здобувачів вищої освіти, до деканату факультету, на якому викладається навчальна дисципліна.

16. Загальна інформація про навчальну дисципліну

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Назва навчальної дисципліни	Педагогіка вищої школи
Освітня програма	Право. Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право.
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий) рівень
Кафедра, яка здійснює викладання	Кафедра педагогіки та освіти
Викладач ПБ, посада	Цибулько О.С., професор кафедри педагогіки та освіти
Електронна адреса викладача	o.tsybulko@mdu.in.ua
Консультації (дата, час, можливості он-лайн консультування)	Кожен вівторок з 16.00 до 17.00
Посилання на сторінку навчальної дисципліни на Навчальному порталі МДУ	http://moodle.mdu.in.ua/course/view.php?id=8023
Компетентності та програмні результати навчання	<p>інтегральна: здатність і готовність особи розв'язувати складні задачі та практичні проблеми у галузі права із поглибленим рівнем знань та вмінь, достатніх для вирішення проблемних професійних завдань</p> <p>ЗК 5, ЗК 6, ЗК 7 Знання основних методів та засобів отримання, збереження, переробки інформації за допомогою сучасних ІКТ; здатність організувати та планувати науково-дослідну роботу за допомогою ефективного використання ІКТ; володіння основами експертно-аналітичної діяльності і виконання досліджень з використанням сучасних ІКТ;</p>

Здатність демонструвати культуру наукового усного і писемного мовлення державною та іноземними мовами при оформленні наукових та академічних текстів, демонстрації результатів наукових досліджень у ході дискусій та наукової полеміки;
Здатність до абстрактного, критичного мислення, аналізу та синтезу на основі логічних аргументів і перевірених фактів в умовах обмеженості часу і ресурсів.

СК 5, СК 6, СК 11, СК 12, СК 13, СК 14, СК 15, СК16

Володіння навичками визначати наукову проблему, узагальнювати інформацію, робити самостійні висновки щодо вирішення проблемних питань правозастосування і тлумачення правових норм;
Здатність формулювати та вирішувати сучасні наукові й практичні проблемні питання забезпечення ефективності та дієвості норм права;
Здатність реалізовувати результати науково-дослідних робіт у практичній та професійній діяльності;
Володіння нормативно-правовими і методичними засадами викладацької діяльності в галузі права та здатність викладати правові дисципліни адміністративно-правового профілю, з використанням сучасних освітніх методів і технологій;
Здатність виявляти актуальні проблеми адміністративного права, виходячи із його сучасних концепцій та доктрин;
Здатність ефективно реалізовувати матеріальні та процесуальні норми адміністративного права при побудові та визначенні інститутів, форм і методів публічно-управлінської діяльності, в тому числі здійснювати прогнозування розвитку системи публічного управління;
Володіння навичками роботи з теоретичними та нормативними матеріалами джерел теорії держави і права, європейського, адміністративного та адміністративно-процесуального права та їх застосування у вирішенні практичних питань відповідно до обраної освітньо-наукової програми;
Розуміння та обґрунтування елементів механізму адміністративно-правового регулювання явищ, відносин та процесів суспільного життя і формування концептуальних пропозицій щодо його удосконалення

	<p>в окремих сферах та галузях публічного управління.</p> <p>РН 13, РН 15, РН 18, РН 19</p> <p>Здійснювати науково-педагогічну діяльність в галузі права, використовуючи сучасні освітні методи і технології та наукові дослідження;</p> <p>Самостійно та/чи у складі групи науково-педагогічних працівників застосовувати правові знання з метою захисту прав інтелектуальної власності;</p> <p>Знати систему вищої освіти в Україні, специфіку професійно-педагогічної діяльності викладача вищої школи; використовувати законодавче та нормативноправове забезпечення вищої освіти;</p> <p>Використовувати сучасні засоби і технології організації та здійснення освітнього процесу, різноманітні аспекти виховної роботи зі студентами, інноваційні та інтерактивні методи навчання.</p>
--	---

Семестр(и) вивчення	Обсяг (години/кредити)	Кількість аудиторних годин		Кількість, види індивідуальних завдань	Форма контролю
		лекції	лаб		
1	90/3	20	10	60 (укладання глосарію за певною темою; заповнення схем та таблиць; підготовка мультимедійних презентацій; розроблення планів-конспектів лекційних та семінарських занять для здобувачів освіти за ОС «Бакалавр»; виконання тематичного завдання (на основі інтересів здобувача освіти).	екзамен

В.о. завідувача
кафедри педагогіки та освіти

Наталія ВОЄБУТКО

Гарант ОП

Микола ШЕЛУХІН